

BOJ O POVĚST

Najít narušenou důvěru není práce na týden

Základní škola ve Velkých Pavlovicích působí velmi upraveně. Ze školního náměstíčka, které je stranou centra obce, má člověk pocit klidu. Dneska se to může říci s klidným svědomím. Před časem se o škole ale psalo v souvislosti s údajným gamblerstvím jejího bývalého ředitele. Dodnes se s tím musí škola v kraji mezi vinicemi vyrovnávat.

Skutečnost, že škola stojí ve významné vinařské obci, jí přímé výhody nepřináší. Nicméně – obec zřizuje i Ekocentrum, se kterým škola velmi dobře spolupracuje v rámci environmentální výchovy, jeho prostřednictvím se dostávají děti blíž k přírodě, mohou se s ní systematicky seznamovat. „V minulosti nebylo výjimkou, že škola dostávala i relativně bohaté sponzorské dary. Teď už jsem ale dlouho takovou situaci nezažil, menší dary ale škola dostává,“ konstatuje dnešní ředitel základní školy Michal Rilák. Nicméně je optimistou, znovu vytváří síť kontaktů na lidi, kteří by mohli škole pomoci.

Hezky česky logicky

I když na začátku rozhovoru zmínil ředitel ekologické téma, vrtí hlavou, že nejde o jakousi specializaci, na kterou by se škola chtěla orientovat, jde pouze o jednu částku působení na děti v rámci výchovně-vzdělávacího procesu. Pokud by hledal nějakou odlišnost, asi by mluvil o angličtině, kterou mají žáci od první třídy, anglické družině... „Zvláštností naší školy je ale předmět, který jsme nazvali

Hezky česky logicky. Je to vlastně český jazyk kombinovaný s matematikou. V něm v podstatě nabízíme žákům sedmých tříd ve zbylých dvou letech základky intenzivnější přípravu na budoucí přijímačky na střední školy. Pokud o to zájem nemají, mohou si vybrat z dalších dvou volitelných předmětů, z nichž jeden je zaměřen právě na posílení cizích jazyků a druhý na rozvoj praktických dovedností, to je hlavně pro žáky, kteří směřují na střední odborná učiliště,“ vysvětluje M. Rilák. Škola má zachované dílny z dob, kdy byly běžnou součástí výuky, ředitel je chce postupně dovybavovat, aby odpovídaly současným požadavkům. I v těchto činnostech se objevuje propojení s ekologií, žáci v dílnách vyrábějí například ptačí budky, které pak rozvěšují po okolí, kde je potřeba.

V posledních letech začali škole ubývat žáci, kteří předtím přicházeli do šestých ročníků z Bořetic, a ředitel, který nastoupil do funkce zhruba před rokem, hledá příčiny a uvažuje o opatřeních, kterými by trend obrátil. „Je potřeba, aby se o naší škole vědělo, aby ji lidé z okolí lépe poznali

a věděli, co nabízí, jak pracuje, nakolik je vstřícná,“ upozorňuje. Za významnou součást života školy považuje ředitel také volnočasové aktivity – součástí školy je Středisko volného času – a sport. Pořádají tady turnaje, na které zvou žáky ze škol sousedních obcí. Od loňského roku začala škola organizovat okresní kola matematické olympiády pro páté až deváté ročníky. Letos připravuje ve spolupráci s Ekocentrem také okresní kolo soutěže „Bible a my“.

Peníze navíc na asistenta

Jako na každé škole, i tady se potýkají s tím, aby poskytli co nejlepší péči dětem se specifickými poruchami učení a chování, ředitel se zmiňuje i o obtížné práci s dětmi s autismem. Spolupracují s pedagogicko-psychologickými poradnami, s brněnským speciálněpedagogickým centrem, v jednom případě se obrátili při hledání řešení problémů i na brněnské středisko výchovné péče a psychiatrickou léčebnu v Bohunicích. Vyrovnávali se taky s otázkou získání dostateku finančních prostředků pro asistenta pedagoga. Podle staré legislativy žádali o půlúvazek, v souladu s krajskými pravidly dostali peníze na 0,36 úvazku, v posledních měsících je tato částka ale posilována, pravděpodobně v souvislosti s navýšením financí na tuto oblast ze strany ministerstva školství. „Přestože tyto peníze celý půlúvazek nepokrývají, z objemu nenárokových složek platů teď čerpáme podstatně méně než dřív,“ konstatuje M. Rilák. A těší se, že podle nových pravidel bude cesta

Při výuce tu používají také ještě klasické názorné pomůcky.

k asistentovi pedagoga jednodušší. „Doufám, že bude, uvidíme,“ s trochou zdravé skepse říká opatrně.

Velkopavlovická škola patří mezi ty, v nichž se podařilo vytvořit i školní poradenské pracoviště. Škola má kvalifikovaného výchovného poradce a také metodika prevence. Tuto roli má zatím na starosti důchodkyně, škola však už má její nástupkyni, která začala předepsanou specializací studovat. „Výhodou je, že současně tak získává i zkušenosti od své starší kolegyně. Externě zaměstnáváme i psychologa. Zaměstnat ho ale na plný úvazek, to je problém. Chtěli bychom ho však získat díky šablonám,“ vysvětluje M. Rilák a dodává, že rodiče mají velký zájem o dyslektický a logopedický kroužek, které nabízí.

Kromě budoucí metodiky prevence si v současné době další kolegyně doplňuje kvalifikaci pro výuku anglického jazyka na druhém stupni. Zorganizovat rozvrh tak, aby bylo možné pracovníky, kteří dlouhodobě studují, pravidelně podle potřeby uvolňovat, není jednoduché. „Bude se jim snažit sestavit rozvrh do méně dnů, nebo aby v některém měli méně hodin s vědomím toho, že je bude nutné čas od času odsuplovat,“ říká ředitel s tím, že se to zvládnout dá.

Náprava věcí minulých

Zmínil jsem se, že ředitel M. Rilák je ve funkci ředitele zhruba rok, předtím učil na gymnáziu, které tvořil s prvním a druhým stupněm zdejší základní školy jeden velký vzdělávací komplex. „Věděl jsem, že práce na gymnáziu a na základní škole je výrazně rozdílná, zatímco na gymnáziu je kladen důraz spíše na odbornost v předmětech, na základní škole na odbornost ve výchovně-vzdělávacím procesu. Častěji se tu objevují výchovné problémy. A to je naše základní škola skutečně kvalitní a relativně v porovnání s ostatními i náročná, absolventi se dostávají jak na gymnázia, tak na maturitní obory ostatních středních škol. Když jsem učil na gymnáziu, o tomto problému jsem tolik neuvažoval, ale teď si myslím, že je možná lepší, když dítě projde celou základní školu a pak se rozhlíží, co je vhodné pro jeho další profesní cestu,“ poznamenává.

Být ředitelem chápal jako výzvu k nakročení na další profesní a kariérní stupínek. Do konkurzu na toto místo se ovšem hlásil za situace, která pro základní školu nebyla nijak příznivá. Jeho předchůdce sice obhájil po šestiletém období ředitelské místo, pak se ale přišlo na velké finanční nesrovnalosti, které údajně vznikly kvůli jeho patologickému hráčství, a byl odvolán. Jméno školy, jejímu image to rozhodně nepomohlo a náprava tohoto stavu patří k ústředním motivům aktivit nového ředitele.

„Být učitelem, byť na gymnáziu, a ředitelem, to je podstatný rozdíl, a to i když jsem předtím pracoval i jako metodik matematiky v rámci okresu i kraje. Za ten

Ředitel ZŠ Velké Pavlovice Michal Rilák

rok jsem se musel naučit spoustu věcí, které jsem jako učitel nepotřeboval,“ přiznává. Administrativa, předpisy, jednání s firmami, jednání s lidmi, často složitá rozhodování... Navíc připouští, že pověst školy byla skutečně hodně poškozena, kauza jeho předchůdce opakovaně prošla jak místními, tak celostátními médii. Možná právě skutečnost, že z pozice role metodika a gymnaziálního učitele nebyl M. Rilák neznámou osobností ani v obci, ani na kraji, přispěla k tomu, že byl do pozice ředitele základní školy nakonec vybrán.

Jsmo dneska jinou školou

Narušená důvěra mezi veřejností a školou, to je velká nepříjemnost. Na jedné straně je počet žáků, který výrazně neklesl, na straně druhé přece jen určitý odstup po nějakou dobu pociťoval. M. Rilák ale působí jako klidná a jako sympatická, což podle mého mohlo vedle jeho pověsti a pedagogických zkušeností k uklidnění přispět. „Musel jsem dokonce jednoho kolegu propustit, měl podobnou problém, jako bývalý ředitel. Pár dalších lidí odešlo, přišli noví. Posílili jsme mužskou část sboru. Máme učitele i na prvním stupni – dnes je to asi rarita. Na post zástupkyně nastoupila nová, zkušená učitelka. Důležité je, aby si veřejnost školy spojovala s veřejně prospěšnou aktivitou. Pořádáme divadelní představení, sportovní akce, předvánoční dílny pro žáky, dny otevřených dveří, výstavy dětských prací, umožňujeme rodičům, aby se podívaly do výuky, máme pozitivní ohlasy. Spolu pořádáme akce pro žáky i s okolními školami, třeba zájezdy do divadel. K změnám dochází i ve školní družině, kam chodí děti konečně rádi. Nějakou dobu to ale bude ještě trvat,“ odhaduje ředitel.

Na straně jedné je prezentace školy vůči rodičům, vůči veřejnosti, na straně druhé pak ale přímá práce s žáky. Jak se jim vysvětluje prevence rizikového chování, finanční gramotnost, dodržování pravidel, když vědí, že bývalý ředitel je souzen pro zpronevěru, že údajně propadl automa-

tům? „Bylo to složité po všech stránkách. Čtyři měsíce byla škola bez ředitele, při přebírání bylo nutné všechno velmi pečlivě zkontrolovat, rodiče i žáci pochopitelně tu napjatou atmosféru cítili. Možná navíc věděli, že bývalý ředitel po absolvování vyšetřování a hospitalizaci jezdí po školách a přednáší o gamblerskému.“

Chápe, jak složité to teď jeho předchůdce má, ovšem školu dostal podle M. Riláka do velmi nepříjemné situace. „Nejen z hlediska pověsti, o které jsme mluvili, ale i z hlediska ekonomického. Škola dostala od bývalého vedení obce půjčku na platy zaměstnanců, protože i ty patřily mezi finance, které bývalý ředitel odčerpal. A nešlo o drobné,“ poznamenává M. Rilák.

Pozitivní je, že škola teď jede, šlape, funguje, atmosféra se snad uklidnila, veřejnost i rodiče zase projevují důvěru. „Plánujeme i řadu akcí, aby škola plně získala svoji dobrou pověst zpátky. To je vždycky těžší, než si ji udržet. Musíme investovat do údržby a rozvoje školy, měli bychom vracet půjčku, scházejí peníze ve fondech, musíme šetřit na provozu... Mluví se mi o tom těžko, ale podstatné je, že to nedopadá na žáky, že získáváme ztracenou důvěru zpět. Hodně žáků k nám dojíždí z okolních obcí. Kus cesty jsme v tom už ušli a ještě nás další kus čeká, ale cítím, že se situace zlepšuje. Škola prochází velkými pozitivními změnami. Získali jsme také dotaci od Jihomoravského kraje na projekt „Revitalizace počítačové sítě“. Opravujeme šatny ve velké tělocvičně, kde nám pomáhá výrazně i zřizovatel, bez jehož pomoci se škola neobejde. Pořádali jsme také se spoluobčany města dobročinnou akci pro našeho těžce nemocného žáka – nelze se o tom nezmínit. Jak žákům, tak i škole pomáhá Domino – náš spolek rodičů a přátel školy. Snažíme se ale především sami. Nepříjemných situací tedy nebylo málo. Atmosféra se ale výrazně zlepšila, lidem se dobře pracuje, nežijí ve stresu, jsme dneska jinou školou,“ shrnuje optimisticky ředitel M. Rilák.